

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

«Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων» (Ἑβρ. ζ' 26)

Γρηγορίου Μουσουρούλη,
Ἱεροκήρυκος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ

Ὁ Ἅγιος Νεόφυτος, ὁ Ἑγκλειστος, πλημμυρισμένος ἀπό θάμβος γιά τόν «Πατέρα τῶν Πατέρων», τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, ὁμολογεῖ σέ τόνο ἐξομολογητικό: «**ἡ ἐμή ὀστρακίνη γλῶσσα πῶς δυνατόν {ἐστίν} ἐγκωμιάσαι ἀξίως χρεισόρρειθρον καί χρυσόπλοκον γλῶτταν;**» «Πῶς {ὁ ἐμός} χθαμαλός καί γαιώδης» νοῦς θά μπορέσει νά διατυπώσῃ ἀνάλογες σκέψεις γιά «**νοῦν ὑψηλόν καί ὄντως οὐράνιον καί περίβλεπτον...**».

Αὐτά τά λόγια, Μακαριώτατε Πάτερ, Σεπτῇ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων χορεία, τίμιο πρεσβυτέριο, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, αὐτά τά λόγια τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου θέτουν φραγμό στό στόμα καί ἀκινητοποιοῦν τά χεῖλη τοῦ δούλου σας. Πλήν ὅμως γιά τήν ἐνεστώσα ἀνάγκη, «**ὁ σκιώδης καί χθαμαλός νοῦς**» παίρνοντας θάρρος ἀπό τό ταπεινό καί συγκαταβατικό τοῦ Μεγάλου Πατρός, καί ἐκζητῶν τή συγγνώμη του, θά τολμήσῃ τά ἀτόλμητα. Θά τολμήσῃ νά ἀνιχνεύσῃ τήν «**ὑψιπετῇ σκέψῃ**» τοῦ ὄντως οὐράνιου νοῦ τοῦ Χρυσορρήμονος Ἰωάννου, ὅπως αὐτή ἀποτυπώνεται στά κείμενά του, ἐπὶ τοῦ θέματος **ἡ Ἁγία Γραφή στή ζωή τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας**.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος δέν εἶναι μόνο ὁ ἀκάματος κοινωνικός ἐργάτης, δέν εἶναι μόνο ὁ ὑπερασπιστής τῶν πτωχῶν καί ὁ ὑπέρ-

μαχος του δικαίου των κατατρεγμένων. **Είναι και ο βιβλικός και παραδοσιακός έρμηνευτής και κήρυκας της ευαγγελικής αλήθειας.** Τό κηρυκτικό του έργο, τό όποιο μάλιστα άρχισε από πολύ ένωρίς, αποδεικνύει τόν Χρυσόστομο λαμπρό σχολιαστή των Άγίων Γραφών. Οί 67 όμιλίες του στό βιβλίο τής Γενέσεως, οί 59 στούς Ψαλμούς του Δαβίδ, οί 90 στό Εύαγγέλιο του Ματθαίου, οί 88 στό Εύαγγέλιο του Ιωάννου, οί 55 στίς Πράξεις των Άποστόλων, οί 34 στήν πρός Έβραίους έπιστολή και τόσες άλλες, μαρτυρούν τήν αγάπη του ιεροϋ άνδρα για τήν Άγία Γραφή.

Κάνοντας μάλιστα σύγκριση μεταξύ του φυσικού Κήπου τής Έδέμ, του επίγειου Παραδείσου, και του Κήπου των Γραφών, τόν δεύτερο τόν βρίσκει ανώτερο του πρώτου. Τόν Παράδεισο αυτό δέν τόν φύτεψεν ό Θεός στή γή, όπως εκείνο τόν παλαιό τής Έδέμ, αλλά στίς καρδιές των ανθρώπων, πού πιστεύουν αληθινά. Τόν παράδεισο αυτό ό Θεός δέν τόν φύτεψε ούτε στήν Έδέμ, ούτε στά μέρη τής Άνατολής. Δέν τόν περιόρισε σέ μικρή έκταση γής. Άλλά τόν εξαπλωσε σέ όλα τά μέρη τής γής και τόν εξέτεινε στά πέρατα τής οικουμένης.... (Χρήσιμος ή των Γραφών ανάγνωσις, όμιλία 3^η, ΙΙΙ,).

Γι' αυτό παραγγέλλει τό στόμα του Παύλου: **«Πρόσχωμεν τή των Γραφών αναγνώσει· εάν γάρ τή Γραφή προσέχης, εκβάλλει σου τήν άθυμίαν, φυτεύει σου τήν ήδονήν».** Ή μελέτη τής Άγίας Γραφής σέ κοινές συνάξεις ή κατ'ίδίαν σου διώχνει τή λύπη, σου φυτεύει και μεταδίδει τήν ευχάριστη διάθεση, διώχνει τήν κακία, ριζώνει τήν άρετή, δέν αφήνει μέσα στήν άναταραχή των πραγμάτων νά παθαίνεις, όπως παθαίνουν οί ναυτικοί στήν τρικυμία. Ή θάλασσα άναταράσσεται και μοιάζει νά μαίνεται. Έσύ όμως πλέεις μέ γαλήνη, διότι έχεις κυβερνήτη έμπειρο και σοφό τήν ανάγνωση των Γραφών» (Είς τό «έξω εύρεθείς ό Εϋτρόπιος, άπεσπάσθη», ΕΠΕ 33, 106).

Σύμφωνα μέ τήν ιερά κεφαλή του Όφθαλμοϋ τής Οίκουμένης, **ή μελέτη τής Άγίας Γραφής αναμορφώνει τόν άνθρωπο. Τόν κάμνει πραγματικό άνθρωπο.** Έφ' όσον ό λόγος του Θεοϋ είναι

«ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διῖκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος» (Εβρ. δ' 12), εἰσχωρεῖ στά βάθη τῆς καλοπροαίρετης ψυχῆς, ἀνασκάπτει τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἀνασύρει ἀπὸ τὰ βαθύτερα βάθη τῆς ὑπαρξῆς του κάθε κατώτερο, γαιῶδες καὶ ρυπαρὸ καὶ ἀπομακρύνοντάς το, ἐλευθερώνει διὰ τῆς μετανοίας τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὰ ποικίλα βάρη μὲ τὰ ὁποῖα τὴν βαρύνει ἢ πολυποίκιλος ἀμαρτία. Ἡ μελέτη τῆς Γραφῆς, μὲ πνεῦμα μαθητείας καὶ διάθεση προσευχητικῆς, φέρνει τὸν μελετητὴ τῆς σέ ἐπίγνωση τῆς πνευματικῆς του κατάστασης, δημιουργεῖ αἰσθήματα κατάνυξης καὶ ἐκζήτησης τοῦ θείου ἐλέους. Καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται παράκληση ἐσωτερικῆς, γαληνεύει ὁ λογισμὸς του, ἐξασθενοῦν οἱ κακίες, ἀπομακρύνονται οἱ ὀγκόλιθοι τῶν παθῶν, καὶ στή θέση τους φυτρώνουν, μὲ ἀγώνα βέβαια, ὅχι σπάνια σκληρότατο, **τὰ ἄνθη τῶν ἀρετῶν. Ἡ ψυχὴ γίνεται παράδεισος ὁλόδροσος.** Ὁ ἄνθρωπος, πού ἔχει τὸν Χριστὸ καὶ διὰ τοῦ θείου λόγου ἔνοικο τῆς ψυχῆς του, παλεύει μὲ τὰ κύματα τὰ μανιασμένα τῆς ζωῆς χωρὶς νὰ πανικοβάλλεται ἢ νὰ καταποντίζεται.

Γιὰ τοὺς ἀνθρώπους **πού ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὰ μάταια τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἀμελοῦν τὴ μελέτη τῶν θείων Γραφῶν καὶ στηρίζουν τίς ἐλπίδες τους στά χρήματα καὶ τὰ κτήματα**, ἢ σάλπιγγα τοῦ Πνεύματος, ὁ ἄγγελος τῆς Βασιλεῦσας, γίνεται ἐλεγκτικὸς, διότι ἀκριβῶς θέλει νὰ ἀφυπνίσει τίς ψυχές τους καὶ νὰ τίς ὀδηγήσει στή σωτηρία. «Ποῦ εὐρίσκεσαι, ἀλήθεια, ἄνθρωπε αὐτὴ τὴν ὥρα, ἐρωτᾷ ἐναγώνια ὁ καλὸς ποιμένας εὐρισκόμενος μπροστά σέ ὀλιγάριθμο ἀκροατήριον. Βρίσκεσαι στήν ἀγορά; Εὐρίσκεσαι ἐκεῖ, γιὰ νὰ μαζέψεις τί; Βόρβορον καὶ πηλό; Ἔλα ἐδῶ (στό ναό, στόν τόπον τοῦ κηρύγματος, τῆς συμμαλέτης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ) καὶ πάρε ἀπὸ ἐμένα μύρον. Τί μαζεύεις χρήματα πού χάνονται; ...». «Τί τρέχεις ὀπίσω τῆς σκιᾶς καὶ οὐ καταλαμβάνεις τὴν ἀλήθειαν; τί διώκεις τὰ ἀπολλύμενα καὶ οὐ ζητεῖς τὰ μένοντα; .. Γέγονας εὐπορος χρήμασι; Καὶ τί τοῦτο πρὸς τὴν ψυχὴν;... Ἐγίνες πλουσιότερος, ὥς πρὸς τὰ χρήματα, φτωχότερος ὅμως ὅσον

ἀφορᾷ τὴν ψυχὴ.... Σέ ἐρωτῶ καὶ θέλω νά μοῦ ἀπαντήσεις: ποιά ὠφέλεια ἀποκόμισες; Ἀπόκτησες χρήματα, τὰ ὁποῖα «μέλλεις ἐνταῦθα καταλιμπάνειν», ἐδῶ πρόκειται νά τὰ ἀφήσεις. Ἀπάλλαξε τόν ἑαυτό σου ἀπό τὰ πρόσκαιρα καὶ φθαρτά πράγματα καὶ ἐξάρτησέ τον μέ ἀσφάλεια ἀπό τὰ αἰώνια καὶ πραγματικά. Ἀνέβαστους οὐρανούς, χόρευε μετὰ τῶν ἀγγέλων. «Κατάλιπε τόν καπνόν καὶ τὴν σκιάν καὶ τόν χόρτον καὶ τὴν ἀράχνην». «Ἔτσι ὀνομάζω τὰ πρόσκαιρα καὶ ὑλικά πράγματα... Ἔλα ἐδῶ γιὰ νά γίνεις ἄνθρωπος, ὥστε νά μὴ διαψεύδεται ἡ ὀνομασία τῆς φύσεώς σου» (Εἰς τό «μή φοβοῦ ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, ΕΠΕ 8^α σ. 270-274).

Καὶ θά ἐρωτήσεις ἴσως: καὶ πῶς θά γίνω ἄνθρωπος; Καὶ σοῦ ἀπαντῶ, λέγει ὁ ἱερός Πατήρ: **«Ἐάν κυριαρχεῖς πάνω στοὺς λογισμούς καὶ τίς ἐπιθυμίες τῆς σάρκας, πού εἶναι τυφλοὶ καὶ παράλογοι· ἐάν διώχνεις μακριὰ τὴν πορνεία· ἐάν περιφρονεῖς τὴν ἄκαιρη καὶ χωρὶς ἀξία ἐπιθυμία τῶν χρημάτων, ἡ ὁποία σέ τυραννεῖ καὶ σέ βασανίζει.... Ἐάν ἔλθεις ἐδῶ, ὅπου ἀκούεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δημιουργοῦνται ἄνθρωποι»** (ἔ.ἀ.). Ἀλήθεια, ἂν ζοῦσε σήμερα στὴν ἐποχὴ τῶν πολλαπλῶν κρίσεων τοῦ κόσμου καὶ τοῦ τόπου μας, θά εἶχε νά μᾶς προτείνει κάποιο ἄλλο, περισσότερο δραστικό φάρμακο θεραπείας τῶν βασάνων μας;

Ἡ μελέτη τῶν Γραφῶν κατὰ τόν Ἅγιό μας **«τὰς ὀδυνωμένας ψυχὰς καὶ ἀθυμίας κατεχομένας ἀνακτᾶται καὶ καταψύχει»**. Τίς ψυχές πού εὐρίσκονται σέ ἀπελπισία καὶ ἀδημονία ἐξ αἰτίας στενοχωριῶν καὶ θλίψεων, τίς ἀναζωογονεῖ καὶ τίς δροσίζει, διότι ἀφαιρεῖ καὶ ἐξαλείφει τὴ σφοδρότητα καὶ τὴν καυστικότητα τῆς ὀδύνης καὶ στενοχωρίας καὶ ἐξασφαλίζει παρηγοριά καὶ ἐνίσχυση **«σκιάς ἀπάσης ἡδίω καὶ τερπνοτέραν»**, πιό τερπνὴ καὶ περισσότερο εὐχάριστη καὶ γλυκειὰ ἀπὸ τὴν ὠραιότερη σκιά. Διότι ὅχι μόνο στίς ὑλικές ζημιές, οὔτε μόνο στοὺς θανάτους τῶν παιδιῶν, οὔτε σέ ἄλλες παρόμοιες πικρίες καὶ θλίψεις, ἀλλὰ καὶ σ' αὐτές ἀκόμη τίς περιστάσεις, κατὰ τίς ὁποῖες ἀμαρτάνουμε ἀπὸ ἀδυναμία, ἡ μελέτη τῆς Γραφῆς μᾶς ἐξασφαλίζει πολλή παρηγοριά. (Περὶ μετανοίας ὁμιλία Δ' 1,2, ΕΠΕ 30, 160-164).

Στήν απόκτηση τῆς ἀρετῆς καί τήν παρουσίαση ζωῆς σύμφωνης μέ τήν ὀρθή πίστη τίποτε δέν συντελεῖ περισσότερο ὅσο ἡ μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί ἡ προσεκτική ἐνασχόληση μέ αὐτήν. Διότι, λέγει ἡ ἱερά κεφαλή τῆς οἰκουμένης, ὅπως τό χωράφι, πού δέν καλλιεργεῖται καί κανεῖς δέν τό ποτίζει, εἶναι γεμάτο ἀγκάθια καί τριβόλια, ἐνῶ ἀντίθετα τό χωράφι πού τό περιποιούνται γεωργικά χέρια, εἶναι καταπράσινο καί γεμάτο ἀπό ἄνθη καί ἀποδίδει πολλούς καρπούς, ἔτσι ἀκριβῶς καί ἡ ψυχή. Ὅταν ποτίζεται πλούσια μέ τά θεῖα λόγια, εἶναι ἀνθηρή καί παρουσιάζει ζωηρότητα καί εἶναι φορτωμένη ἀπό τοὺς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅταν ὅμως μένει ἀκαλλιέργητη καί ξερή, χωρίς καμμιὰ ἐπιμέλεια, καί χωρίς νά ποτίζεται ἀπό τά λόγια τοῦ Θεοῦ, καταντᾷ ἔρημη καί ἄγριο δάσος καί γεννᾷ ἀγκάθια πολλά, ἀγκάθια ἀμαρτωλῶν πράξεων καί παθῶν, πού εἶναι τό φυσικό ἀποτέλεσμα τῆς ἀμαρτωλῆς ζωῆς. Γι' αὐτό καί ἐπιμένει ὁ ἱερός Χρυσόστομος καί λέγει: Τό νά ἔρχεσθε ἐδῶ καί νά ἀκοῦτε τή χριστιανική διδασκαλία, αὐτό σᾶς βοηθεῖ νά ἀποκτήσετε τίς εὐλογίες καί τά ἀγαθά τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ ἄνδρας ἀναχωρεῖ ἀπό ἐδῶ, ἀπό τό ναό, ἢ ἀπό χώρο πού ἀναλύεται καί ἀκούεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, θά φανεῖ στή γυναῖκα του ἄξιος περισσότερης ἐκτίμησης· καί ἡ γυναῖκα θά φανεῖ περισσότερο ἀξιαγάπητη στόν ἄνδρα της... Ἡ πνευματική αὐτή ωραιότητα δέν εἶναι δυνατό νά καλλιεργηθεῖ καί νά ἀποκτηθεῖ ἄλλοῦ, παρά μόνο στόν τόπο τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ καί τῆς μελέτης τοῦ λόγου Του.... Καί καταλήγει: αὐτή τῇ ψυχικῇ ωραιότητι ἅς προσπαθήσουμε νά ἀποκτήσουμε μέ κάθε ἐπιμέλεια ἄνδρες καί γυναῖκες. (Κατά ἀνομοίων λόγος ΙΒ', ΕΠΕ)... Τότε ἡ προσωπική, οἰκογενειακή καί ἐπαγγελματική μας ζωή θά εἶναι ὁμορφη, θά ἔχει νόημα καί θά εἶναι ὄντως ζωή.

Μακαριώτατε Πάτερ! Τοῦτος ὁ τόπος πού γνώρισε καί γνωρίζει τήν κακότητα καί τίς ἐπιβουλές ἄνομων συμφερόντων, τοῦτος ὁ λαός πού ἔζησε καί ζεῖ στό καθημαγμένο σῶμα του τήν ἀδικία

ΓΡ. ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗ, Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ι. ΧΡΥΣ/ΜΟ
καί τήν ἀπαξίωση τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία
ὅτι στάθηκε καί στέκεται βράχος ἀκλόνητος, ὀρθόδοξος καί
ἐλληνικός στό ἀνατολικό τοῦτο ἄκρο τῆς Μεσογείου. Βράχος
πού πάνω του θραύονται καί μετατρέπονται σέ ἀφρό τά ἄγρια
κύματα τῶν τσουνάμι τῆς ἀδικίας, χάρις στό σύνδεσμό του μέ τόν
λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἐμφάνισης τοῦ χριστιανισμοῦ.
Αὐτός ὁ γρανιτένιος βράχος θά συνεχίσει νά στέκεται ὀρθός, λαμ-
πρός καί ὡραῖος ὅσο ὑπάρχει κόσμος, χάρις στήν πίστη του τήν
ὀρθόδοξη καί τή γλώσσα του τήν ἐλληνική, τήν ὁποία ἡ Ἁγία καί
Ἱερά Σύνοδος τῆς Κύπριδος Ἐκκλησίας, ὑπό τήν Προεδρία σας
σθεναρῶς προασπίζεται. **Θά συνεχίσει ἀκάθεκτος τήν ἱστορική
του πορεία, χάρις στόν σύνδεσμό του μέ τόν ζωοποιό λόγο τοῦ
Θεοῦ.** Δέν εἶναι τυχαῖο τό ὅτι ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας βρέθηκε
στόν τάφο του, κρατώντας στά ἅγια μαρτυρικά του χέρια τό ἱερό
εὐαγγέλιο, μέ τό ὁποῖο ἔθρεψε τίς ψυχές τῶν κατοίκων τούτου
τοῦ νησιοῦ. Αὐτός ὁ λόγος συνεχίζει καί σήμερα νά ζωογονεῖ τόν
πολύπαθο λαό μας, νά τόν ἀντρειώνει καί νά γιγαντώνει τή θέ-
λησή του νά μείνει ὀρθός στή γῇ τῶν πατέρων του.

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης πεντηκονταετοῦς διακο-
νίας στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, περιχαρεῖς ἐκφράζουμε τίς υἱ-
κές μας εὐχές γιά ὑγεία ψυχῆς τε καί σώματος, μακροημέρευση
καί τόν ἀπό Θεοῦ φωτισμό στήν ἐκπλήρωση τῶν Ἀρχιεπισκο-
πικῶν καθηκόντων σας.

Ἐπίσης θερμή Σᾶς ἀπευθύνουμε τήν υἱική μας παράκληση, νά
συνεχίσετε ἄοκνος νά ἐκτρέφετε λιπαρῶς τόν ὀρθόδοξο λαό τῆς
Κύπρου μας, μέ τά ζώηρυτα νάματα τῆς θείας ἀληθείας, ὥστε θω-
ρακισμένος μέ ὅπλα ἀκαταμάχητα τήν πίστη, τή γλώσσα καί τήν
ἱστορία του νά ἐξέλθει εἰς ἀναψυχή, πρὸς δόξα Θεοῦ καί ἔπαινο
τῆς πολυσέβαστης Μακαριότητάς Σας. Ἀμήν.